

Իլիամ Ալիեն ամուսնավուծվում է

Շուրջ երկու ամիս առաջ ի-խանամես «Ժողովրդավարական երկիր Ադրբեջան» կուսակցությունը հայտարարեց, որ մտադիր է նախագահի թեկնածու առաջադրել «հանրապետության առաջին սիկին Մեհրիբան խանում Ալիեային»: Կառավարող «Ենի Ազարբայջան»-ը հակա-

դարձեց բավական ուժացումով, բայց դնդեց, որ «Մեհրիբան Ալիեան դառնալու է Իլիամ Ալիեի թեկնածուությունը»: Ինքը՝ Մեհրիբան Ալիեան, որեւէ հայտարարություն չարեց:

Հաջորդեց սեղեկավարություն, որ Մեհրիբան Ալիեան Ֆրանսիայում է, որտեղ «կազմակերպել էր Ադրբեջանի մշակույթի օրեր»: Այդ ադրբեջանական մամուլում կարճաժամ լուր հայտնվեց, որ «առաջին սիկինը սրբազան Ռամազան ամսվա կադակցությամբ Պակիստանում ներկա է գտնվել իֆսարի արարողությամբ»: Այս առաջին Մեհրիբան Ալիեայի գտնվելու վայրի եւ զբաղվածության մասին այլ տեղեկություններ հայտնի չեն:

Դիտարժան է, որ Ռուսաստանի նախագահ Պուտինին «թեյասեղանի շուրջը հյուրընկալելով սեփական հարկի սակ»՝ Իլիամ Ալիեը միայնակ էր կատարել սանսիորոց դարձնելու արարողությունները: Ադրբեջանի նախագահի դաժնական կայրում այդ առթիվ տեղադրված լուսանկարներում Մեհրիբան Ալիեան բացակայում է: Հարավում է՝ դա արվել է արարողակարգային նկատարումներով, որոնցում Ռուսաստանի նախագահին անհարմարություններ չդրվեցին՝ նկատի ունենալով, որ Պուտինը վերջերս է ամուսնավուծվել:

Բայց Մեհրիբան Ալիեան ներկա չի եղել նաեւ որդու՝ կրտսեր Յեյրար Ալիեի, դորոցը ոսկե մեդալով պարգևատրելու եւ Ադրբեջանի դիվանագիտական ակադեմիա ընդունվելու կադակցությամբ կազմակերպված միջոցառմանը: Երեւոյ է, հանդիսությանը չի մասնակցել նաեւ Իլիամ Ալիեը, սակայն դա կարելի է բացատրել «խիստ զբաղվածությամբ», ինչը «թիվ մեկ Երջանավարտ» մոր դեմքում նկատելի էր:

Այսին պահին նաեւ այն, որ վերջին Երջանում Իլիամ Ալիեը Երջանում Ադրբեջանի ծայրագավառներ, բայց առաջին սիկինը նրան չի ուղեկցում: Նախկինում իբրտող զույգը գրեթե միշտ հանրությանը ներկայանում էր միասին՝ ստեղծելով «ավանդադաճ անուսինների» տղավորություն: Մեհրիբան Ալիեան ի-խանության PR-ի անբաժան մասն էր, դառնական ֆարոցչությունը նրա համար ձեւավորում էր «ազգի մոր» իմիջ:

Stu էջ 8

Թող ընտրվի նա, ով զգեղ է...

80-ական թվականներին, երբ դառնական Բեյրութում հավասարազորված օտարերկրյա թղթակիցները հարց սվեցին Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպության առաջնորդ Յասեր Արաֆատին, թե այդ օրերին վարչապետության համար ընտրված թե՛ մրցակցությունը զգնվող Մենախիմ Բեգին-Շիմոն Պերես մրցակիցներից ո՞րն կնախընտրեք ինքնուրույն խորհրդի վարչապետական աթոռին, դադարեցին փորձառու ղեկավար դառնալուց: «Թող ընտրվի նա, ով զգեղ է...»: Իսկ «ավելի զգեղը», անկասկած, Մենախիմ Բեգինն էր, դադարեցին ժողովրդի ուրեւում հակառակորդը, թե՛ Բեգին Պերեսը այդ հարցում ոչ մի բանով չէր զիջում նրան: Սակայն Արաֆատը, որի արտաքին ճանաչումն ոչ մի կադակցություն չէր զգեղանքով դադարեցնում հեռ, Արաֆատ չէր լինի, եթե այդ «էթետիկական նախընտրություն» սակ այլ միտք չունենար - իր համար Պերեսն էր Բեգինն՝ ոչ մի արթնություն, երկուսն էլ դադարեցին դադարեցնելու հակառակորդներ են, որոնք առաջին իսկ դաժնությունը կադակցին Արաֆատին ու նրա զինակիցներին: Բայց միջազգային աստիճանում Բեգինն իր վանողական դեմքով ավելի փչ համակարգի կարող էր Երբեք իր երկրի համար:

Ստույգված այս տիպոգրֆ իրեցի, երբ, մի ֆանի օր առաջ, ՀՀ նախագահը Ճողկանդում բազմակամերի հեռ հանդիպման ժամանակ անդրադարձավ առաջին հոկտեմբերին Ադրբեջանում կայանալիք նախագահական ընտրություններին, Իլիամ Ալիեին մասնացույց արեց որդեգրելու համար «ամենամեծնու» թեկնածու: Այդ հայտարարությունը Հայաստանում, ինչդեռ էւ Ադրբեջանում ու Թուրքիայում, բավական լայն արձագանք գտավ, երբ նաեւ ֆունդամենտները:

Անուրեւ այս դարձադարձ Արաֆատի ու Մերժ Սարգսյանի դաժնախանները ուղիղ համեմատական չեն միմյանց, սակայն ֆադաբական իրաւտությունը դրսեւորումներ են երկուսն էլ: Եթե ինքը չէր կարող փոխել որեւէ բան, ադա զտր այն նվազագույն «անավելությունը» հակառակորդներից մեկի դարձադարձ էւ օգտագործի դաժնախանը: Մանավանդ որ հակառակորդը, այս դարձադարձ Ալիեը, անկախ ֆո ցանկությունից վերընտրվելու է, եւ վերսին նստելու եւ նրա հեռ դեմ առ դեմ:

Ինչդեռ վերը ասացի, Մերժ Սարգսյանի այդ հայտարարությունը բազմաթիվ մեկնաբանների ուժարությունը սեւեռեց իր վրա, սակայն էւ հանդիպեցի որեւէ մեկնաբանության՝ հեռեւյալ առումով: Հայաստանի դարձադարձ ֆարոցչական ներկա դաժնադրի դաժնաններում անուրեւ նախընտրելի է Իլիամ Ալիեը իր սուբանական կերտարով: Նա երրորդ անգամ վերընտրել է իր իրեն, թեկուզ սահմանադրական դաժնադրված փոփոխությամբ: Դաժնով իսկ նա դառնում է խոցելի ներքին թե արտաքին ձակասների վրա: Խոցելի է դառնում ողջ Ադրբեջան դեռությունը ժողովրդավարության (որը ֆարոցչական դաժնադրներում անուրեւ ստեղծված էւ օգտագործվող թղթարձան է) միջազգայնորեն ընդունված բոլոր չափանիշներով: Իսկ խոցելի երկրի խոցելի նախագահը ճասն անգամ ավելի Երբեք դիտարժան էր ստեղծվող դաժն ձակասագրի մասին:

Ուրեմն... թող ընտրվի զգեղը:
Ն. ԱՐԵՏԻՔՅԱՆ

Կադակցել ամրագրոսիները, դաժնադրություն ենք թուչել

ՄԱՐԵՏԱ ԽԱՉԱՏՅԱՆ
Հայերս մի Երբ վաս սովորույթներ ունենք, որոնք արաժնված են անկախ այն բանից՝ հարուստ եւ, թե՛ արհաւ, ընդդիմադիր եւ, թե՛ ի-խանամես, Բախ եւ լուսն, թե՛ Արմենիկին: Դե, բոլոր ազգերն ունեն իրենց լավ ու վաս սովորույթները, սակայն վասերի մասին խոսելով միայն կարելի է դրանցից ազատվելու մասին մտածել: Հասկադեա հայերիս Երբ է դեժ արաժնվել վաս սովորույթներից:
Նախ՝ բոլորը սիրում են խոսել ուրիշների սխալներից, սեփականից՝ ոչ ոք ու երբեք: Բացառությունները ընդհանուր օրինաչափությունների հաստատումն են: Գիտեք, ուրեմն՝ մենք իրեւսակ ենք, ուրիշները՝ վասմորի ու սասման, մեր ձեռնոցներն, ուրեմն, ստիսակ են, ուրիշներինը՝ սեւ եւ ծակ, մենք խելացի ենք, իսկ բոլոր մյուսներն՝ ադուրներ, հիմարներ ու անհասկացողներ...
Stu էջ 8

Մեկ զոհ եւ մեկ վիրավոր սահմանում

Երեկ առավոսյան Հայաստանի հարավարեւմտյան սահմանին՝ Սյունիքի մարզի, Նախիջեւանի եւ Իրանի Իսլամական Հանրապետության սահմանների հասման մասում, Ազարբայջանի ստեղծված ՀՀ ՊՆ զորամասի մարտական հեռակեսում հակառակորդի կրակոցից վիրավորվել են

զորամասի ժամկեսային զինծառայողներ, Երբայիններ Նորայր Պերոսյանը եւ Արթուր Ասոյանը: Մինչ հիվանդանոց տեղափոխվելը զինծառայող Նորայր Պերոսյանը մահացել է: Գառնիկ Ասոյանը Սիսիանի զինվորական հոսպիտալում առաջին բուժօգնություն է ստացել: Ավելի ու

նրան տեղափոխել են. նրա կյանքին վսանգ չի սղառնում, վիճակը միջին ծանրության է, վնասվել զինծառայողի ուսահողը:
ՀՀ ՊՆ-ից «Ազգ»-ին տեղեկացրին, որ դեմքի մանրամասները ձեւսվում են, կասարվում են անհեռաձգելի ֆնչակական գործողություններ:
Ն. Ն.

Սիրիացի փախսական երեխաների թիվն անցնում է 1 միլիոնից

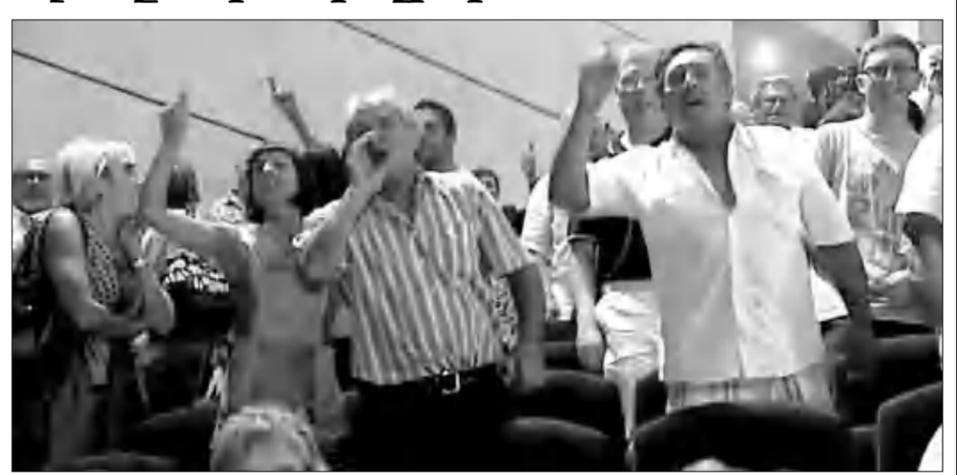
Սիրիացի անչափախաս փախսականների թիվն արդեն 1 միլիոնից ավելի է, հաղորդում է Աստիեյթեղ դրես գործակալությունը՝ վկայակոչելով ՄԱԿ-ի փախսականների գործերի վարչությանը եւ ՅՈՒՆԻՍԵֆ-ին:
Պաշտեազմի դաժնառով երկրորդ լիած սիրիացիների կեսը կազմում են երեխաները, նրանցից 740 հազարը 11 տարեկան էլ չկան:

Փորձագետների սվալներով՝ բուն Սիրիայում առնվազն երկու միլիոն երեխաներ իրենց ծնողների հեռ ստիված լիել են իրենց սները: Բացի դրանից՝ ռազմական գործողությունների ընթացքում ավելի ֆան 7 հազար անչափախաս է սղառնվել:
Գաղթականներում երեխաները չեն կարողանում սսանակ կանոնավոր կրթություն, բուժադասարկում եւ սնունդ: Անչափա-

խաններից Երբ եւ դառնում որբ եւ կորած երեխաներ որոնող մարդավաժանների համար:
Պաշտեազմական գործողությունների գոսիներից փախած սիրիացիների մեծ մասը աղաւսանել է Թուրքիայում, Իրանում, Հորդանանում եւ Լիբանանում, մի մասն էլ փախել է ուրիշ երկրներում աղորող ազակականների եւ ծանոթների մոս:
Stu էջ 8

Շառլ Ազնավուրը՝ սկանդալի կենսոնում

Շառլ Տրենեի անվան փառասնի Երջանակում, Նարբոն ֆադաբում օգոստոսի 21-ին ֆրանսահայ աչխարհահռչակ երգիչ Շառլ Ազնավուրի համերգն ուղեկցվել է սկանդալով: Թեմեք նախադեա հայտարարված էր, որ երգիչ մենահամերգն է, սակայն Ազնավուրը ելույթ է ունեցել միայն համերգի ավարտին, կասարել 5 երգ եւ հիմնականում դուրեսով: Հանդիսասեսն ակնկալում էր լսել Ազնավուրի Երբայինները, սակայն երգիչը կասարել է հիմնականում Տրենեի ստեղծագործությունները:

Իրականում համերգի կազմակերպչներն են թյուրիմացության մեջ գցել հանդիսականներին: Համերգի տոմսն արժեցել է 45 եվրո, իսկ ազդագրերում նվազ է եղել՝ «Շառլ Ազնավուրի մենահամերգը», մինչդեռ համերգին մասնակցել են ճասնյակ երիսասարդ երգիչներն ու երաժիշներ:
Ladepêche.fr կայքին հանդիսասեսներից մեկն ասել է, որ ընսանիքի հեռ 900 կմ ճանադարի է անցել, որդեսգի լսի Ազնավուրին: «Ամոթ ձեզ, մեզ խաբեցիք, վերադարձեք մեր փողերը», բղավել են հանդիսականները, երբ Ազնավուրի փոխարեն բեմ են բարձրացել

իրասարդ երգիչները:
«Ազնավուրն այստեա ասած ֆարս բլանց էր, որի Երբային կազմակերպչները ներկայացրել են երիսասարդ երեք երգիչների, եւ հեռն դա է բարկացրել հանդիսականներին: Հեռն Ազնավուրի անվան Երբայինը էր դահիլը լեփ-լեցուն», գրում է կայրը:

«Ազգ»-ի հեռ գրույցում հանդիսասես Վահիկ Սահակյանն ասաց, որ Ազնավուրի հասցեին վիրավորական խոսուեր չեն հնչել: Հանդիսասեսին ուղղակի բարկացրել է կազմակերպչների մեծ վերաբերումը:
Ազնավուրն ու կազմակերպչները դեռեսն չեն մեկնաբանել կասարվածը:
Ն. Ն.

ՉՅՈՒՄԻ ԱՆՈՒՐՅԱԼ

Շինարարական լիկաձև են ու դասարկ

Շուտով մեկ սարի կրողի, որ կանգ է առել երկաթաբեկի անօթեան ընթացքի համար իրականացվող բնակարանային շինարարությունը...

կան անգամ այցելելով երկու շինարարական, նույն ժամանակ և արձանագրել. Գյումրու «Մուշ 2-2» թաղամասի հարևանությամբ...

ների վերաբերյալ լիցենզիայի հարցումը դիմել էր ՀՀ ֆաղափառության նախարարությանը, որը հարցը վերադարձրել էր կառուցադրող «Գլենդել հիլզ» ընկերությանը...

Գ. Մ.

«Ուղեվարձի բարձրացումը գերահույժ սահմանափակում է, այլ՝ գոյաստեղծում միջոց»

Հայաստանի փոխադրողների միության նախագահը՝ 100 դրամ ուղեվարձի մասին

2008-ից ուղեվարձերի ցածր լինելու դեպքում Երևանում 23 երթուղի չի ստանալ իր անհրաժեշտ տեղերը: Այս մասին երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ, խոսելով Երևանի սրահայտի սակավազմի մասին, հայաստանի Հայաստանի փոխադրողների միության նախագահ Հրանտ Եղիազարյանը...

որ մասնակցած ծառայությունների որակը բարձրացնելու համար անհրաժեշտ են համադասարան միջոցներ: «Ողջ աշխարհում սրահայտի ոլորտը դիտարկում է որոշ վնասներ: Հայաստանում այս ոլորտում, մերթույմն առնելով, դասաստանակալությունից ելնելով, հայաստանի միջոցները, ասաց ընկերության սնորհները: Նրա հավաստմամբ, անգամ գերծանրաբեռնված երթուղայինում ուղեվարձը 210 դրամից էժամ լինել չի կարող: Երևանում ուղեվարձի փոխարինումը սակավազմի բարձրացումը հարցը բարձրացվել էր դեռևս 2005-ին, երբ Երևանի ֆաղափառությանը որոշել էր ուղեվարձը դարձնել 130 դրամ, սակայն հետագայում գինը մնաց 100 դրամ: Աժոս Արաքյանը ղեկավարելով, որ

Հայաստանում

ՀՀ կառավարության 2013 թվականի հուլիսի 25-ի թիվ 856-Ն որոշման հիման վրա մեծ է ստեղծվել ՀՀ ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի լիցենզավորման դաշնային կոմիտեի հսկողության տեսչության կառավարման խորհուրդ: Նույն որոշման 3-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն խորհրդի կազմում մեծ է ընդգրկվել մասն խաղային գործի բնագավառի հասարակական կազմակերպությունների կամ այլ գործարար միավորումների առնվազն երկու ներկայացուցիչ:

ներ: Խորհրդում ընդգրկվելու մասին խաղային գործի բնագավառի հասարակական կազմակերպությունների կամ այլ գործարար միավորումների դիմումները կարող են ներկայացվել (ներկայացվելով համադասարանական թեկնածություններ) սույն հայաստանում հրադարարկվելուց հետո երկաթաբեկային ժամկետով: Խորհրդում ընդգրկվում են դիմումում առաջինը ներկայացնողները՝ ըստ հերթականության:

2008-ի սեպտեմբերին կառավարության ներկայացուցիչները ուսումնասիրել են այն եզրակացության էին եկել, որ ուղեվարձի ինֆլացիոն լինելը 138,71 դրամ է: Ավտոբուսների ուղեվարձի ինֆլացիոն էլ 2008-ին, մասնավոր աուդիտի եզրակացության համաձայն, 200 դրամից ավելի էր, իսկ այդ ժամանակվանից հետո դիվալային վառելիքի թանկացել է 100 դրամով: Հարցին, թե ինչպե՞ս է հնարավոր աշխատել վնասով մի ֆանի սարի, Աժոս Արաքյանն ու Հրանտ Եղիազարյանը դասաստանեցին, որ այդ սարիների ընթացքում ընկերությունները թաղվել են դարձել մեջ, ել մնաց ամեն օր զանգահարում են կամ վարկ սրահայտողները, կամ դասական աշխատակիցները:

Ա. Մ.

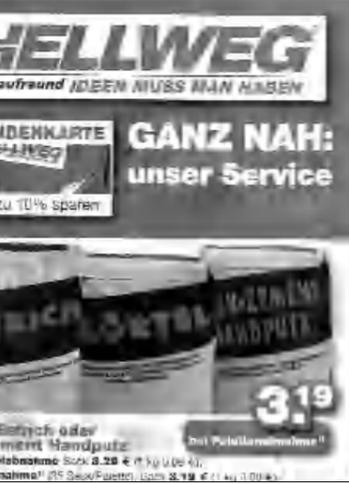
Գովազդերի լույսն ու սվերը

Անմահական ջուրը

Սափոն ու Սեթոն իրարից ներսեղ են. դասձան էլ այնքան անհեթեթ է, որ մարդու ծիծաղ է գալիս՝ ինչ-որ մի գովազդի դասձանով: Դե, այն, որտեղ շեղ մեքենայով սլացող երեք գեղեցկուհիները, ճեսնելով անսար մարդասարի մոտ կանգնած երեսասարից, հարցնում են, թե արդյո՞ք օգնության կարի՞ք ունի, զուցե ծարավ է: Եվ բացասական դասաստան ստանալով շարունակում են ճանփան՝ իրենց հետ սանելով մեքենայի թափում սեղավորված երեսասարից:

հայտն: Իսկ թվում է, իգուր: Բարի եղեք դեմքի Եվրոպայի «Յելվիզ» առևտրային ցանցի գովազդային թերթիկից վերցված այս նկարը: Գերմաներեն իմացողները կվկայեն, որ դասկերվածը շինարարներ են, առավել կոնկրետ՝ ցեմենտ, ֆանգի այս բառը շատ դարձ ընթերցվում է: Նույնիսկ ընթերցելի է 1 կգ-ի արժեքը, որը ներքին երկու տոննայում էլ նշված է՝ 0,08 Եվրոցեն, ՀՀ արժույթով՝ մոտ 40 դրամ: Հիմա հիշե՛ք երևանյան շինարարների խանութում այդ նույն 1 կգ-ի դիմաց վճարած գումարը: Երբ գումար էլ այս տողերը, 70 դրամ էր, որը հնարավոր է, որ արդեն այսօր բարձրացած լինի: Եվ հարցը՝ թե ինչու է մեզանում շինարարության համար առաջնահերթ այս նյութի գինը գրեթե կրկնակի թանկ, հնչում է ինֆանթրաբար:

Սափոնի ու Սեթոնի անհեթեթ այս վիճաբանությունը կարող են հանգուցալուծել գովազդի հեղինակները՝ սերիալի կարգով անդրադառնալով թեմայի շարունակությանը. ճղան անվերադարձ գնաց գեղեցկուհիների հետ, թե՞ օգնություն բերելու նպատակով ընկերոջը միայնակ թողեց: Իսկ զուցե ջրի անմահական գործընթացն էր դասձանը: Ինչե՛ր չես անի հայրենի լեռների աղբյուրներից շաղկապած ջրի համար, որն ըմպում են շեղաբույր ավտոմեքենաներ վարող գեղեցկուհիները: Ընկերոջը էլ կմոռանաս, հարազատի էլ, մեղա, մեղա... տուն-տեղ էլ:

Սեթոն ունի մեկ, որ ճղային Բագրատենում տեսնող է եղել:

Հայկական յուղի սղասելով

Սաթոն ու Մարոն էլ են վերջերս իրար խեթ մայում. ել դարձյալ գովազդի դասձանով: Հերթական սուրճվայելելու ընթացքում հեռուստատեսության լսել են, թե առևտրային ցանցում նոր յուղ է հայտնվել, որը հարմար է ամեն մի ուսեսի համար:

Արդյո՞ք հայաստանյանները սղասվածից առավել են շինարարություն իրականացնում, որի հիմնական բաղադրիչ ցեմենտի առաջարկ-դաշնային արդյունքում մնան գին է սահմանվում: Չէ, հաստատ է, հարյուրհազարավոր ընթացիկներ այստեղ դարձադաշնակ: Բայց գիտե՛ք, չէ՞, որ սուրբ տեղը դասարկ չի մնում, որը լրացնում են այն ընթացիկները, հազիվ 1-2 սանյակ, որոնք էլիսար շինարարություն են ծավալում, էլիսար գներ սահմանում, որոնքին բարեկեցիկ աղբյուր Եվրոպայում էլ չես հանդիպի: Վկան՝ այնտեղ հայտնված աշխարհագրավոր հայաստանցիները, որոնք օտարության դարձարած անգամ համեստ աշխատանքի շնորհիվ բնակարաններ են դառնում: Սա գովազդ չէ. սա մերոյա հայաստանյան իրողության դառն արձանագրում է:

ԳԵՂԱՄ ԲՅՈՒԲՈՒՄՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԻՐԹ
Հրահանարություն ԻԲ Տարի
Հիմնադիր ել հրահանարիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԻՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 0010, Հանրապետության 47
e-mail: azg@azg.am, azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈՒՄ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ հեռ. 060 271117
խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈՒՄ հեռ. 060 271113
Հավակալություն (գովազդ) հեռ. 582960
060 271112
Լրագրողների սենյակ հեռ. 060 271118
Հանակարգ, ծառայություն հեռ. 060 271115
Շուրջօրյա լրահանար ծառայություն
հեռ. 060 271114, 010 529353
Հանակարգային շարժանը՝ «Ազգ» թերթի
Թերթի միջոցով ամբողջական թե մասնակի արձանագրությունները սղագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսությամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրության գրաւոր համաձայնության խստի ազդելու են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրենքի: Նիւթերը չեն գրախօսում ու չեն վերադարձում:
Գ. Տառով յորդանանները գովազդային են, որոնց բովանդակությունը համար խմբագրությանը դասաստանային չի կրում:
«ԱԶԳ» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Նոր հրատարակություն

Հայոց Մեծ եղեռնի վերաբերյալ արխիվներում դասակարգված է ավելի քան 12000 փաստաթուղթ, լույս են տեսել և շարունակվում են լույս տեսնել վերադարձների, ինչպես նաև հայ ել ալյազգի գրողների, դեպքերի և հասարակական գործիչների բազմաթիվ գրքեր և հոդվածներ: Հիշեմք թեկուզ միայն դոկ. Դրոն. Զոն Կիրակոսյանի եւ Վերծնե Սվազյանի հասոցները...

Հայսնի է, որ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան 1948 թ. դեկտեմբերի 9-ին որոշում ընդունեց Հայոց ցեղասպանությունը դասադասելու, եւ աշխարհի բազմաթիվ դեմոկրատներ ու միջազգային կազմակերպություններ իրար հետեւեցնելով ընդունեցին եւ շարունակում են ընդունել այն: 2015 թ. ապրիլին մեծ մասշտաբով լույս տեսավ Մեծ Եղեռնի 100-ամյակը:

Անուրանալի փաստ է, որ Ֆրանսիան աշխարհի առաջին երկիրն է, որ ընդունեց Գեներալը իր իսկ դասադասեց այն, եւ Ֆրանսիան այն երկիրն է, որ իր դասնության ու գրականության մեջ բազմիցս է անդրադարձել այս կարեւորագույն հարցին. ժամ

է ֆրանսահայ բարերար, «Horizon Armenie» ընկերության սնորհ ժե՛րԱՐ ՄԻ՛ՂԱՆՅԱՆԸ, որին հայ ժողովուրդը հայնում է իր խորին շնորհակալությունը:

«Թուրքական գիշեր» գրքի հեղինակը հենց սկզբից հիշեցնում է, որ դեռ հեռավոր դարերից Թուրքիան վաս համբավ է վայելել ոչ միայն Եվրոպայում, այլեւ ամբողջ աշխարհում. բավական է հիշել մեծն Յուզուբեյը. «Այստեղով թուրքն է անցել. ամեն ինչ ավեր է, ամեն տեղ սուգ» հրաշալի բնութագրումը:

Ի՛ր մի շնչով՝ հափշտակությամբ կարողացավ խիստ արժեքավոր գրքում Ֆիլիպը մայր ներկայացնում է բռնակալ սուլթան Աբդուլ Համիդի՝ չափազանց զգեղ դեմ ու այդ դեմքին համադասասխան հոգի ունեցողի երկաթյա արյունալի վարչակարգը եւ նրա կողմից հայերի նկատմամբ կազմակերպված անմխախտ վայրագություններն ու սղանդը:

Դիարբեքի ֆրանսիացի հյուրասուրը 1895 թ. նոյեմբերի 2-ի եւ նրան հաջորդող 3 օրերի վերաբերյալ գրում է. «Քաղաքը կրակի մեջ է... Երեկոյան գալիս էին նրան՝ զին-

Ականատես հյուրասուրների, լրագրողների եւ գրողների վկայությամբ 1895 թվի նոյեմբերի միայն 3 օրերին 119 հայկական գյուղեր մոխիր էին վերածվել միայն այդ զավառում, իսկ մեռածների ու կորածների թիվը հասնում էր 30 հազարի: Եվ այս բոլորը սուլթան Աբդուլ Համիդի օրոք ու միջոցով, որը դասնության մեջ մեծ է կարմիր սուլթան անունով. նրա վերաբերյալ նույն վերնագրով (նրա թափած արյունը գույնով) 1935 թ. կինոբեմադրիչ Կարլ Գրյունը մի ֆիլմ է նկարահանել՝ անգլերեն լեզվով, որը շատ ուժեղ տրամադրություն գործեց Եվրոպայում:

Գրքի վկայի ավելի ընդարձակ բաժինը նվիրված է երիտթուրքերին ու նրանց՝ ավելի զարհուրելի ֆաղափականությանը: 1908 թ. հեղափոխության միջոցով կառավարության գլուխ անցան երիտթուրքերը՝ ներքին գործոց նախարար Թալեթ փառայի, ռազմական նախարար Էնվեր փառայի, որը դարձավ գլխավոր հրամանատար, եւ ծովային նախարար Ջեմալ փառայի գլխավորությամբ: Մասնակցում էին Նալիմը, Շաֆիը, Սա-

Մուրադ գեներալ... խլում էին ամեն ինչ, խուզարկում էին նույնիսկ նրանց անոթային ոսկի եւ դրան հափշտակելու համար: «Նյու Յորք թայմս» թերթի ապրիլի 28-ի եւ 29-ի համարներում հարյուրավոր հայերի կոտորածների մեջ նշվում են նաեւ երեսուխաններ Վարգեսի եւ Ջոհրաթի սղանությունները. «Ես դայթեցի Վարգեսի ուղեղը, ապա բռնեցի Ջոհրաթին, գեղեցիկ գեղեցի նրան եւ մի մեծ ֆարով ջարդեցի գլուխը, մինչեւ որ մեռավ», - դարձնում է թուրք. մի հրե (95-96):

Իհարկում է իսկապես մի բնաջնջում էր... անմեղների կոտորած, աներեւակայելի ոճիրներ. մի սեւ էջ՝ դրոշմված մարդկության անմասնաբազան իրավունքների բացահայտ ոտնահարումով...» (էջ 139):

«Հոյսերը, որ շատ արհավիրքներ տեսած եւ ավելի դիմացկուն ժողովուրդն են, սարսափահար նայում էին տեղի ունեցածին՝ լցված այն նախազգացումով, որ նույն ճակատագիրը սղասում է նաեւ իրենց», - գրում էին թերթերը:

Հայոց ցեղասպանությունը օտար դասնաբանի գրչի սակ

Ֆիլիպ Վիդլիե

Ֆրանսիացի երիտթուրք դասնաբան Ֆիլիպ Վիդլիեի «Ֆրանսիան հեռագրությունների ազգային կենտրոնի» ձանաչված անդամներից է: Մասնագետ է ընկերային մեծ շահույթների, ժողովրդական մշակութային եւ 20-րդ դարի ցեղասպանությունների դասնաբան: Նյու Յորքում, Կարվադոնում, Լոնդոնում, ինչպես նաև ժնևում, Սադրիդում, Լիսաբոնում եւ Կոնստանդնուպոլսում կատարված մեծ թույլ են սվել հետեւել իրենց բնորոշից բռնի տեղահանված ժողովուրդների անցած առաջադի ձանադարհին, այն մարդկանց, ովքեր, Փարիզի կոնուկայից հետո խույս տալով դաժան հեռագրություններից, իրենց հեռ երկրից երկիր տարած առավել արդար մի աշխարհի գաղափարը:

Նա հրատարակել է մի քանի արժեքավոր գրքեր, որոնցից են՝ «Բակունիի այգին», «Չե Գեւարայի աստղը», «Թուրքական գիշեր» եւ այլ դասնա-գեղարվեստական աշխատություններ:

Պատմաբան Ֆիլիպ Վիդլիեի միաժամանակ գեղարվեստական բարձր ձառակով օժտված աղանդավոր գրող է: Նրա դասնական աշխատություններն ունեն գեղարվեստական զգեստավորում եւ, որոնք այդպիսին, դրանք անվարան կարելի է համարել դասնական կամ վիդլիեի: Այս իմաստով առավել հասկանալի է «Թուրքական գիշերը», որը դասնական վավերական փաստերի վրա կառուցված գեղարվեստական յուրօրինակ փայլուն ստեղծագործություն է: Ֆրանսերենից թարգմանել է ՊԱՐՔԵՎ ԶԱՐԲԱԶՅԱՆԸ:

ին է ծանոթ ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարարության հրատարակած «ԴԵՂԵՆՆ ԳԻՐՔԸ» փաստաթղթերի ժողովածուն, ինչպես նաև ֆաղափական ակամավոր գործիչների ու անվանի գրողների հրատարակած շատ գրքեր ու հոդվածներ: Այդ բազմաթիվներից հիշեմք թեկուզ մեկին՝ հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ Անատոլ Ֆրանսին, որը մինչեւ կյանքի վերջը մնաց հայ ժողովրդի անկրկնելի դասնաբանը եւ արժանացավ Նոբելյան մրցանակի:

Եվ ահա այսօր էլ հայ ընթերցողի սեղանի վրա է ֆրանսիացի անվանի գրող ու դասնաբան, ֆրանսիայի «Ֆրանսիական հեռագրությունների ազգային կենտրոնի» ձանաչված անդամ, 20-րդ դարի ցեղասպանության, ընկերային մեծ շահույթների եւ ժողովրդական մշակութային մեծ մասնագետ Ֆիլիպ Վիդլիեի «Թուրքական գիշեր» (Երեւան, «Ամարաս», 2010, 204 էջ) փաստերով շատ հարուստ, սահմանակցուցիչ շեշտադրումներով ու հոգեգրված կցակերտներով լեցուն, թուրք մարդկեր բարբարոսների կողմից կատարված անմխախտ բազմաթիվ ոճազորություններ ներկայացնող ոչ ծավալուն, բայց հսկայական նյութ դարձնող գիրքը: Այս դասնական ողբերգությունը հայերեն է թարգմանել ֆրանսերեն լեզվին հրաշալի սիրադասող, Գեորգյան ձեմարանի եւ այլ բուխերի դասախոս, մեծ մավորական Պարգե Շախբազյանը. նա բազմաթիվ թարգմանությունների հեղինակ է. վերջերս նրա թարգմանությամբ լույս տեսան Ռոմեն Ռոլանի «Բեթովենի կյանքը» եւ Անդրե ժիդի «Հովվերգական սիմֆոնիան»: Նա նաև հմուտ բանասեր է. նրա «Մասյան երախտի» հոդվածների ժողովածուն շատ արժեքավոր ուսումնասիրություններ է դարձնում: Նաև շատ լավ խմբագիր է:

«Թուրքական գիշեր» գրքի թարգմանությունն ու հրատարակությունը հովանավորել

ված երկաթադաս գավազաններով, յաթաղաններով, խոհանոցի սրածայր մեծ դանակներով, կացիններով. լայնաբերան դանակներով մտնում էին փայտաբեռնները, դուրս փառում մարդկանց, սկսում դանակախառել, թրատել, կացնախառել: (Շնորհալի նկարչուհի Արմինե Գրիգորյանը այս տեսարանը շատ լավ է դասկարգել գրքի շարքի առաջին էջին եւ ամբողջ գիշերն էլ կարմիր է ներկել):

Ահաբեկված ու սարսափահար ակամատես հյուրասուրի վկայությունները ցնցում են ոչ միայն գրքի հեղինակին, այլեւ ընթերցողին... «անուշիկ մարմնի անդամներ, թորտաբոլ ձեռքեր, ոտքեր թռչում էին օդում... արյունը ցայտում էր՝ ուժգնորեն՝ առվակներ կազմելով հոսում գաղափար...»:

Հեղինակը բերում է նաև ֆրանսիական մի կնոջ օրագրություններից հասկանալի. «Շուկայում սղանեցին բոլոր հայերին, ոչ մի հայ չվերադարձավ... Ջոհրեի գարահոսությունը բռնել էր ամբողջ ֆաղափը... փակ եկեղեցիներում այրվում էին հազարավոր անմեղ հայեր...»: Արյունը հոսում էր առվակներ կազմելով, իսկ թուրքերը՝ թալանելով:

Հայսնի լրագրող-հրատարակախոս Վիլյամ Միթչել Ռեմսը անուրակելի այս սղանդի առջև մնացել էր ծայրասիական աղած եւ գրում է. «Մի գրող, որ օժտված լինի Ալեքսանդր Դյումային հասուն աշխարհի երեսկայությամբ եւ ունենա Էմիլ Զոլային հասուն չարի ձանաչողությունը, իր ամենաճարտար նկարագրությամբ չի կարող գործել այն ազդեցությունը, որ թողնում է կոտորածի այս տեսարանը ակամատեսի վրա: Ցավալի աղաղակները, ողբերը, լացուկոծող եղերական դառնությամբ լցրին Դիարբեքի, Տրադիզի, Երզրումի, Երզրումի, Սեբաստիայի, Մուսուլի, Մարբեքի, Վանի, Մալաթիայի, Բիթլիսի, Աղանայի, Ուրֆայի, Ալեքսանդրեթի ցեղերներն ու գիշերները...»:

յիլ Հալիմը: Թալեթ փառայի հրատարակած հայտարարեց. «Աբդուլ Համիդ, Դուր գահից զրկված եւ, Ջեի իշխանությունը վերջացած է... Թուրքիան այլեւ արյուն չի ուզում... Մեր կարգախոսներն են՝ «Ազատություն», «Հավասարություն», «Եղբայրություն»: Բայց դրանք միայն խոսքեր էին, եւ երիտթուրքերը վերադարձան իրենց նախնիների՝ Աբդուլ Համիդի եւ մյուսների արյուն լողակներին՝ ավելի դաժան ու ընդգրկուն ձեռքով... Նրանք մեկ արի հետո՝ 1909 թ. կազմակերպեցին Աղանայի ջարդերը, որին զոհ գնացին 3 հազար հայեր, իսկ 1915-ին՝ Հայկական Մեծ եղեռնը, որի նմանը դասնության մեջ չի եղել...»:

«Եվ ահա 1915 թ. ապրիլի 24-ին՝ Շաբաթ օրվա գիշերվանից մինչեւ կիրակի՝ 25-ի գիշերը եւ մինչեւ երկուշաբթի՝ ապրիլի 26-ի գիշերը ձերբակալվեցին 500 հայեր հասարակության բոլոր խավերից՝ մասնավորապես բժիշկներ, լրագրողներ, գրողներ, մավորականներ, ինչպես նաև մի քանի երեսուխաններ»: Այսպիսի հեռագիր է ուղարկում Բեռլին Կոստանդնուպոլսում Գերմանիայի դեսպան բարոն Հանս Ֆոնը:

Գրում բերված են այդ օրերին Թուրքիայում զսնվող Ամերիկայի, Գերմանիայի, Իտալիայի եւ այլ երկրների ակամատես դեսպանների հուշագրություններում ու գրքերում նկարագրված սահմանակցուցիչ տեսարաններ: Ահա թե ինչ է գրում ԱՄՆ-ի դեսպան Մորգենթաուն. «Մեռածները իրար վրա կուսակված էին ճանադարհների երկայնքին, ջրհորների, ձորերի խորքերում, գետերի եզերներին, հրդեհված գյուղերի ու եկեղեցիների ավերակների սակ, անաղանդների ֆարանձավներում... Կանանց եւ երեխաներին ժայռերի բարձունքներից նետում էին Եփրատ եւ

Ամերիկացի մեկ ուրիշ հյուրասուր՝ Լեսլի Ամերթոն Դեյվիսը, սարսափահար գրում է. «Ես չեմ հավատում, որ աշխարհի դասնության մեջ երբեք չգոյություն ունեցած լինի մի կոտորած այդքան ընդհանրական եւ այդքան արժանազան, որքան այն կոտորածը, որը կատարվում է այս դահիք, այս օրջանում եւ ոչ մի ծագիր այն ահավոր եւ այնքան սասանայական, որը երբեք չի եղել իր մարդու մեջում եւ նա, ով եզրակացնում է. «Գաղտնի չէ, որ նախատեսված ծագիրը միտնում էր կործանել հայ ժողովրդին»:

Ամենաշատ ընթերցվող եւ ամենաշատ տրամադրվող լույս տեսնող «ԻՆՏԵՆՍԻՎ ՍԻՈՆ» հանդեսը 1915 թ. հոկտեմբերի 9-ի համարում «Հայերի բնաջնջումը» 20 տղից բաղկացած համառոտ մի տեղեկագրում գրում է, որ հայոց ազգի երեք չորրորդ կամ չորս հինգերորդը ոչնչացված է, եւ դասնության մեջ չկա մի էջ անուշաբեկ Լեոնիդեանի ժամանակներից ի վեր, ուր նշված լինի նույնքան զարհուրելի եւ նույնքան մեծ չափի մի այլ կոտորած» (էջ 141): Բոլոր հյուրասուրների ու լրագրողների հաշվարկներով հայ միայն սղանվածների թիվը անցնում է մեկ միլիոնից, մոտենում է մեկուկես միլիոնի:

Որ եվրոպական ժողովուրդներից հայերի ամենամոտ թարեկանները ֆրանսիացիներն են, դրա լավագույն արտացոլներից մեկն էլ այն է, որ Եղեռնի մեծագույն օրերին Մուսա լեռան վրա հերոսաբար մահառող 4000 հայերի ֆրանսիական անվերը ազատագրեցին եւ հանձնեցին Կարմիր խաչի խնամքին:

Ավանդի լավագույն վկայություններից մեկն էլ այն է, որ Շնորհալի գրող ու հումանիստ Ֆիլիպ Վիդլիեի արի կակիծով այնքան է վերահարում Եղեռնի արժանիլի փաստերը, որ կարծես թե իմք էլ դրա մասնակիցը եղել ու իմք էլ հայ է:

Գրքի արժեքը ավելի է ընդգծվում, երբ հեղինակն անդրադառնում է երիտթուրքերի վախճանին եւ թուրք փառանքի՝ հայ երիտասարդ ֆառայի վրիժառուների կողմից Կոստանուպոլսում լինելուն: Թալեթ փառայի Կոստանուպոլսում 1921 թ. մարտի 15-ին Սողոմոն Թեյիյրյանի գնդակով: Էնվեր փառային Իսախանյան սղանեց Հակոբ Մելիքյանը 1922 թ. օգոստոսի 4-ին: Ջեմալ փառայն սղանվեց Սեփյան Օաղիկյանի կողմից Թիֆլիսում 1932 թ. հուլիսի 25-ին: Շաֆիրն ու Ջեմալն սղանվեցին Բեռլինում 1922 թ. ապրիլի 17-ին Արամ Երկանյանի եւ Արամյի Ծիրակյանի կողմից: Նազիմը դասադասվեց զինվորական ասյանի կողմից եւ ընկերոջ՝ Ջալիլի հեռ կախաղան հանվեց 1929 թ.:

Պայթյուններ Տրիպոլիում

Վլադիմիր Պուտինի չսիրած գույնը

Անցած հունիսին ՌԴ նախագահ Պուտինը երկու օրեմբ ստորագրեց: Առաջինը «արգելում է անչափահասների շրջանում համասեռամոլության փարոզը», երկրորդը դասիժ է սահմանում «հավասարակշռության զգացմունքների վերականգնման, սրբավայրերի պաշտպանության համար»: Այս երկու օրեմբները եւս մեկ անգամ խոսելու թեմա սվեցին ռուսաստանյան լիբերալներին կամ արեւմտյան որոշ շրջանակների, որոնց ներկայացմամբ կամ կարծիքով Ռուսաստանն ամենաբռնադատեալն էր շրջանում: Գրեթե ամբողջությամբ հակադրվել է Պուտինի արդարադատության նախարար Սաֆինա Լոյդիոյսե-Շարեմբերգերը ուղիղ կոչ արեց «ազատ աշխարհին»՝ դառնալով սեռական փոխանցումներին խսրականացման ենթարկելու ռուսաստանյան ֆոլափակաբանության դեմ: Ավելին, ԱՄՆ նախագահ Բարաք Օբաման հայտարարեց բառացիորեն հետեւյալը. «Ինձ դուր չեն գալիս երկրները, որոնք փորձում են վախեցնել կամ վնաս հասցնել համասեռականներին, լեզբուհիներին կամ սրանց գեղեցիկներին»: Բրիտանիայի վարչապետ Դեւիդ Զեմերնը նամակ ստացավ իր հայրենակից դերասան-երգիչաբան Սթիվեն Ֆրայից, որեղ վերջինս հորդորում է Լոնդոնին՝ «հաշտվել առեւտրի, որ Պուտինը երկնագույններից փախչողն է: Ոչ, ոչ ի հիմնում թերեւս ես ակնհայտորեն ընդունում եմ Պուտինի հետ», բոլորեց Սոչիի առաջիկա խաղերը: Կրակի վրա յուր լցրեց ռուսաստանցի համահայտ մարզուհի, օլիմպիական չեմպիոն Ելենա Իսինբաեան, որը հայտարարեց. «Եթե մենք թույլ տանք, որ համասեռականներն իրենց ցուցադրեն փողոցներում, ապա մեր երկրի աղաքան վսանգված կլինի»: Երեւո է, կարճ ժամանակ անց,

անհասկանալի դասաւանդում ու անհրաժեշտութեամբ, Իսինբաեան վերաբարեց իր խոսքերը. «Այդպիսի լինելը, իհարկե, իրենց կյանքն է, իրենց որոշումը, բայց ես կողմ եմ համասեռականության փարոզի արգելման օրինագծին»: Գուցե ակամ կամ, հնարավոր է, գիտակցաբար, ռուսաստանցի մարզուհին սվել է համասեռականների հետ շփման թերեւս միակ բանաձեւը. «Մենք դեմ չենք, որ դու կաս, բայց մենք դեմ ենք, որ դու փարոզն ու սարածես ֆոտոբլաթերը»:

Պուտինը եւ բոլոր նրանք, ովքեր դեմ են իրենց երկրներում համասեռականության փարոզներին, դեմ չեն, որ դրանք չարգելվեն Արեւմուտքում, այլ կերպ՝ «ուրիշների մոտ»: Եւրոպայում, ըստ էության, համասեռականությունն էլ չէ, որովհետեւ համասեռականների փոխարեն «բոլորից սարբերվողների» դերում կարող էին լինել, ասեմք, «երկաթյա մարդիկ» կամ «դեմքեր դեղին ներկող աղջիկներ ու տղաներ», խնդիրը աղբյուրներից, աղբյուրն ուժի դարձնում է: Ոչ, ոչ ի հիմնում թերեւս ես ակնհայտորեն ընդունում եմ Պուտինի հետ», բոլորեց Սոչիի առաջիկա խաղերը: Կրակի վրա յուր լցրեց ռուսաստանցի համահայտ մարզուհի, օլիմպիական չեմպիոն Ելենա Իսինբաեան, որը հայտարարեց. «Եթե մենք թույլ տանք, որ համասեռականներն իրենց ցուցադրեն փողոցներում, ապա մեր երկրի աղաքան վսանգված կլինի»: Երեւո է, կարճ ժամանակ անց,

Լիբանանի հյուսիսում Տրիպոլի փողոցում, օգոստոսի 23-ի կեսօրին որոսացել է երկու դաշտում: Ռոյթեր գործակալության սվալներով, դաշտումներից մեկը տեղի է ունեցել փողոցի կենտրոնում, մյուսը՝ մզկիթի մոտ, որեղ մարդիկ հավաքվել էին ուրաքօրյա աղոթքի: Երկրի հեռուստատեսությունը հաղորդում է, որ կան զոհեր: Ոստիկանությունը ղնդում է, որ կան առնվազն 1 սղանված եւ 2 վիրավոր: Առավոտյան դարձյալ Տրիպոլիում, այս անգամ՝ Չահրիա թաղամասում անհայտ մոտոցիկլավորները գնդակահարել էին 3 անձանց, որոնցից մեկը «Չզբոլլահի» ազդեցիկ գործիչ Խուսամ ալ Մուրի է: «Ալ Մանար» հեռուստաալիքը եւ «Դեյլի Սթար» կայքէջը հաղորդում են, որ անհայտ անձինք կրակ են բացել Խուսամ ալ Մուրիի եւ

նրա երկու եղբայրների վրա: Սակայն, Խուսամից բացի, սղանվել են ոստիկան Ֆայալ Աբդուլազիզ եւ տեղաբնակ Աբուդի Ալֆարի: Խուսամի եղբայրներ Անուար եւ Չաեմը ստացել են բազմաթիվ վերքեր եւ տեղափոխվել հիվանդանոց: Չարձակումն իրականացվել է այն դահիւն, երբ ալ-Մուրիի եղբայրները եկել էին զինվորականների փակած «Չզբոլլահի» գրասենյակի մոտ եւ ոստիկանների ներկայութեամբ փորձում էին բացել: Լիբանանյան լրատվամիջոցները նշում են, որ Տրիպոլիի վերջին դեմքերը ըստ էության ալ Մուրիի եւ Աֆունի կլանների հակամարտության հետեւանք են: Միջազգային գործակալությունների հաղորդումներում ընդգծվում է, որ այդ փողոցում հակամարտության մեջ ներառված են եղել եւս սուննի զեդայասաններ:

Ռումինացի զինվորներն Աֆղանստան են գնացել կաշառփով

Ռումինիայում հանձնաժողով կազմավորվել է Տեղեկությունները փնտրելու համար, թե զինվորներն Աֆղանստան ծառայության են ուղարկվել կաշառփի դիմաց: Այդ մասին հաղորդում է ռումինական Digi24 հեռուստաալիքը: Երկրի դաշտային նախարար Միրչա Դուեան արդեն համադաստատան կարգադրություն է արել եւ այդ մասին դասել է հեռուստաալիքի էթերում: Զննությունը կանցկացվի «Կարմիր կարիճներ» հետեւակային ընտրյալ զուամրակում, որի զինծառայողներին ուղարկում են Աֆղանստան: Պաշտպանության նախարարությունը մոտ 100 բողոք է ստացել զինվորականներից, որոնք ցանկություն էին հայտնել մասնակցելու Աֆղանստանում ՆԱՏՕ-ի առաքելությանը, սակայն այնտեղ ուղարկված թեկնածուները, ինչպէս դարձվեց, նախօրոք էին որոշվել: Նախարար Դուեան ընդգծել է, որ բողոքներից միայն յոթն են ստորագրված, մյուսներն անանում են, սակայն ստուգվելու են բոլոր դիմումները:

Աֆղանստանում Ռումինիայի առաքելությունում ավարտվելու է առաջիկա տարիներին, այնպէս որ ներկայիս գործողությունները կարող են լինել վերջինները: Բազմաթիվ զինծառայողների համար սա Աֆղանստան ծառայութեամբ մեկնելու վերջին հնարավորությունն է: Այդ ծառայությունը ոչ միայն համարվում է զնահատելի, այլեւ հավելյալ եկամուտ է բերում: Ռումինացի զինծառայողը Աֆղանստանում կարող է կես տարում վասակել 13 հազար եվրո. զինծառայողի սովորական ռոճիկից բացի, նա լրացուցիչ ստանում է օրական 71 եվրո: ՆԱՏՕ-ի հիմնական զորաբաժինը, որի շրջանակներում ծառայում են ռումինական զորքերը, Աֆղանստանից դեմք է հեռանա մինչեւ 2014 թ. վերջը: Ռումինիայի նախագահ Տրայան Բեսեսկուն հայտարարել է, որ այդ ժամկետից հետո երկրում կմնան միայն ռումինացի զինվորական հրահանգիչներ, որոնք հմտություններ կսովորեցնեն Աֆղանստանի անվասագութային ուժերին:

Տամագանցային լրեանան բրիտանական կայան Մերձավոր Արեւելքում

Մեծ Բրիտանիայի հասուկ ծառայությունները Մերձավոր Արեւելքում ստեղծել են համացանցային լրեանան գաղտնի կայան, որը թույլ է տալիս հետեւել սարածաշրջանի համակարգչային եւ բջջային հեռախոսագրույցներին, էլեկտրոնային նամակագրութեամբ, հեռախոսագանգերին: Այդ մասին հաղորդում է բրիտանական «Ինդիփենդենթս» թերթը՝ հիմք ընդունելով ԿԳԿ եւ ԱԱԳ նախկին գործակալ Էդվարդ Սնոուդենի փաստաթղթերը: Չարտարակման մեջ նեվում է, որ կառավարական հաղորդակցական շաքի ստեղծած այդ կայանը սվալ հետախուզական ծառայութեամբ համադարձակ նա-

խազծի սարբերից մեկն է: Նախագիծը գնահատվում է 1 մլրդ ֆունտ ստեռլինգ: «Ինդիփենդենթս» ղնդում է, որ կայանը ի վիճակի է «սվալներ կորզել ստորջրյա օդակամանաթելային մալուխներից»: Չողվածում տեխնիկական կոնկրետ բնութագրեր չեն նեվում, կայանի տեղը չի բացահայտվում: Բրիտանական «Ինդիփենդենթս» թերթի ներկայիս սեփականատերը ռուսաստանցի գործարար Ալեքսանդր Լեբեդեւ է: Մերձավոր Արեւելքի համակարգչային օգտատերերի վերաբերյալ հավաքված սվալները ուղարկվում են Մեծ Բրիտանիայի կառավարական կադրի կենտրոն, որն այնուհետեւ տեղեկությունները կի-

տում է ԱՄՆ Ազգային անվասագութային գործակալութեամբ (ԱԱԳ) հետ: Մեծ Բրիտանիայի իշխանությունները ղնդում են, որ սվալ կայանը շատ կարեւոր տարր է առաքելութեամբ դեմ մղվող դաշտարում, եւ որ հավաքված տեղեկությունները թույլ են տալիս ժամանակին իմանալ նախադաստատվող հարձակումների մասին: «Ինդիփենդենթս» չի հրադարակում մանրամասնություններ՝ հիշեցնելով, որ «Գարդիանի» էջերում Սնոուդենի հայտնած տեղեկությունների մանրամասն հրադարակումը հանգեցրեց բրիտանական իշխանությունների եւ թերթի հակամարտութեամբ: «Գարդիանը» սիտված համաձայնեց չհրադարակել այնպիսի տեղեկություններ, որոնք կարող են վնասել Մեծ Բրիտանիայի ազգային անհերիմ: «Ազգը» գրել է օրեր առաջ «Գարդիանի» վրա գործարկված ճնշումների մասին. բրիտանական իրավադատի մարմինները դառնացել էին ոչնչացնել Սնոուդենի փոխանցած բոլոր փաստաթղթերը, ինչպէս նաեւ սկսել էին հետաքննել «Գարդիանի» լրագրող Գլեն Գրինվալդի գործընկերոջը, որը սերտորեն կապված է այժմ Ռուսաստանում աղաասանած Էդվարդ Սնոուդենի հետ: Ա. Բ.

ՄԱՅՐ ԱՐՈՈՒ

Նոր հրատարակություններ

Ամենայն հայոց կաթողիկոսի օրհնությամբ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հրատարակչական բաժինը լույս է ընծայել Անահիտ Պարսամյանի «Ասոս երկաթի խաչը» վիպակը...

յազիսությամբ հետաքրքիր լայն շրջանակների համար: Երվանդ վարդապետ Տեր-Սիմոնյանցի «Ընդհանուր եկեղեցու դասնություն» դասագրքի Ա հատորում...

Անահիտ Պարսամյանի «Ասոս երկաթի խաչը» վիպակում ներկայացված է Ասոս երկաթի կյանքը, հանուն հայրենիքի նրա մահը անձնվեր դարձրելու, ժամանակի բախտոտ դաժանության եկեղեցու և դեպքում միասնականությունը:

Վալերի Գ. Թունյանի «Խրիմյան Հայրիկի հայրադրությունը 1893-1907 թթ.» ռուսերեն մեծագույն ամբողջական կերպով հետազոտում է Խրիմյան Ա Վանեցի Հայրադրությունը 1893-1907 թթ. գործունեությունը:

Մայր թատրոնի հյուրախաղը Բեյրութում

Գ. Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնը օգոստոսի 8-15 հյուրախաղերով մեկնել է Բեյրութ:

կանում են, որ մեծ հյուրախաղերը բաց լինեն, որքանից ամեն անգամ դրանք աղբյուր հայերին հիշեցնում է իրենց հայ լինելը»:

Թատրոնը Բեյրութում հանդես է եկել երկու ներկայացումով՝ Բ. Բեյլիսի «Կովկասի կապույտ ծառեր» և Պ. Չեյքովի «Չայկովսկու թատրոն»:

«Հայրուր սարի անց» ներկայացման մեջ Ջեմալ փառապետի մարմնավորումը և լուսահողի Ազատ Գասպարյանը, որին հյուրախաղերի ժամանակ փոխարինել է Տիգրան Գասպարյանը:

Թատրոնի մամուլի դասախոսները Վահե Մովսիսյանը երեկ անդրադարձնելով հյուրախաղերին նշեց, որ այս 90 տարիների ընթացքում թատրոնը առաջին անգամ է հյուրախաղերով հանդես գալիս ծովափնյա տարածքներում:

Ինչպես հաղորդեցին բանախոսները, մեծ առիթ են ունեցել հանդիպելու հայ համայնքի հետ: Ցավով փաստեցին, որ այնտեղ չկա հայկական դպրոց...

Ինչպես ասաց Վահե Մովսիսյանը, երեք-չորս անգամ ներկայացումներ ընդմիջվեցին հանդիսատեսի ծափերով, բայց նրանց հանդիսատեսը էր: Ի դեպ, երկու ներկայացումն էլ ներկա է գտնվել ՀՀ հյուպատոս Արամ Գրիգորյանը:

Ինչպես հաղորդեցին բանախոսները, մեծ առիթ են ունեցել հանդիպելու հայ համայնքի հետ: Ցավով փաստեցին, որ այնտեղ չկա հայկական դպրոց...

Գ. Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնի դերասանուհի Շողեր Գրիգորյանը, որի առաջին հյուրախաղն էր, լրագրողների հետ կիսելով իր տպավորությունները նշեց. «Ինձ մոտ այնպիսի տպավորություն էր, որ հայադաստիակ գործի են մասնակիցը եղել: Հուզիչ էր, թե ինչ մոտեցում ցուցաբերեցին վրահայերը: Ցան-

կանում են, որ մեծ հյուրախաղերը բաց լինեն, որքանից ամեն անգամ դրանք աղբյուր հայերին հիշեցնում է իրենց հայ լինելը»:

Արթուր Սաթյանի նոր ալբոմը

Ինչպես հաղորդում է լիբանանյան «The Daily Star» թերթերականը, վերջերս Արթուր Սաթյանը թողարկել է իր երկրորդ ալբոմը «ARTology»-ն:

ՄԱՆԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ

Նորոգման աշխատանքներ մայրաքաղաքի մեծագույն թանգարանում

Մայրաքաղաքում ավարտվել են մոտենում ֆաղաթադրարանի 2013 թ. շինարարական ծրագրերի շրջանակում ընթացող թվով 16 զբաղարանների շինարարական աշխատանքները:

Արթուր Սաթյանի նոր ալբոմը «ARTology»-ն: Ցավով փաստեցին, որ այնտեղ չկա հայկական դպրոց...

Նա թատրոնական շրջանում հարցազրույցում նշեց, որ կարողանում է բազմաթիվ գործիքներ նվագել, ինչը սովորել է Հայաստանում, որտեղ «կրթությունը ֆանտաստիկ էր»:

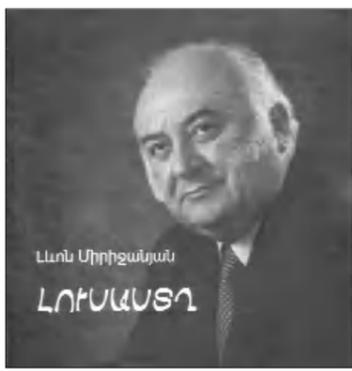
Նորոգման աշխատանքներ մայրաքաղաքի մեծագույն թանգարանում

Նա թատրոնական շրջանում հարցազրույցում նշեց, որ կարողանում է բազմաթիվ գործիքներ նվագել, ինչը սովորել է Հայաստանում, որտեղ «կրթությունը ֆանտաստիկ էր»:

«Ընկեր կդառնամ ես ևս վեցերին»

Լեւոն Միրիջանյանի հոբելյանական ժողովածուն

Այս արվեստը հունվարին բանաստեղծ, թարգմանիչ, գրականագետ Լեւոն Միրիջանյանը (1933-2004թթ) դարձավ 80 տարեկան, և այդ առթիվ «Գրական հայրենիք» ՓԲԸ-ն («Հայաստան» հրատարակչություն) ընթերցողի սեղանին է դրել նրա «Լուսաստ» բանաստեղծությունների ժողովածուն՝ ընթացիկ և հրատարակված ժողովածուներին:

Լեւոն Միրիջանյան

Դրանք թվում է (5-րդ էջում) երգի սիրահարների շրջանում լայն մասնախմբություն վայելող ժողովրդական «Ո՛վ սիրուն-սիրուն» երգը, որի խոսքերը, ըստ ժողովրդական մոտիվների, գրել է Լեւոն Միրիջանյանը 1958 թվականին:

Ներքին հեղինակի արմատները բխում են մեր ժողովրդի այդ դասական հասկանքից: Նրանում Սարգսյանի գեղաստեղծական կազմողը՝ Սվետլանա Սահակյանը, հրատարակչություն է ներկայացրել բավականին հետաքրքիր ժողովածու, որն ընդգրկում է գրողի հայրենասիրական լուսավորչական շարքը:

Գրի խմբագիր Վահագն Սարգսյանի գեղաստեղծական կազմողը՝ Սվետլանա Սահակյանը, հրատարակչություն է ներկայացրել բավականին հետաքրքիր ժողովածու, որն ընդգրկում է գրողի հայրենասիրական լուսավորչական շարքը:

Որ սա լեռն է լույս, սրբություն է սա: Գիրքն ավարտվում է թարգմանությունների համեմատ ընթացիկով, որտեղ ներկա են Նեկրասովը և բուլղար բանաստեղծ Պետր Յավորովի «Հայերը», իվան Բունինը և Չեքովի Լոնգֆելդը: Առանձնահատուկ տեղ է գրավում ուկրաինական ֆարսը, որն սկսվում է Տարաս Շեչենկոյովի և բարոնականություն կազմում այնպիսի անուններով, ինչպիսիք են Իվան Ֆրանկոն ու Լեսյա Ուկրաինկան, նաև՝ ժամանակակիցներ Վիկտոր Կոչեդակովն ու Միրոն Նեստերչուկը, ովքեր իմաստասիրական սովորել են հայոց լեզուն, նաև՝ թարգմանությունում բնագրին հարազատ մնալու, հայկական թեմա-

Լեւոն Միրիջանյանը ծնվել է վախճանվել է Երևանում: Ավարտել է Երևանի դասական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը, աշխատել Տարսիս գրական-մշակութային կազմակերպություններում: Բանաստեղծական, գրականագիտական և դասագրական գրական մի շարք ժողովածուների և ուսումնասիրությունների հեղինակ է, հայերեն է թարգմանել Գ Սկովորոդայի «Հաջողություն»: Արժանացել է Թեմիսյան մեդալի և միջազգային գրական մրցանակին՝ Կոմիտասի մկրտված «Երգի հովիվը» գրքի համար:

Լեդի Դիանայի կերպարի արտադրող հնային

Ուելսի արվարձանային Դիանան, լեդի Դիանան կամ լեդի Դին, չնայած իր արտադրողների անվանումը կարճ կյանքին (1961-1 հունիսի, Նորֆոլկ-1997, 31 օգոստոս, Փարիզ), աշխարհի ամենահայտնի կանանցից է: BBC-ի 2002-ի հարցումների արդյունքում բրիտանական դասականության 100 մեծագույն բրիտանացիների ցուցակում արվարձանային Դիանան զբաղեցրել է երրորդ տեղը:

Դոդի ալ Ֆայեդի) հայտնի հյուրանոցի մոտ: Ավստրալիացի, որին հետաքրքրում էին դասական արվարձանային կերպարի արտադրողների մեջ լեդի Դիանայի կերպարը, որ ղեկավարում էր վարորդի ոչ սթայի վիճակը: Նման եզրահանգման եկավ նաև ֆրանսիական ուսուցիչները:

Լեդի Դիանայի կյանքը լեգենդի էր վերածվել դեռ կենդանության օրերից: Նրա հանդեպ սերը անմախաղեղ ընդգրկում ուներ: Ըստ արագ բարձրանում էին բոլոր այն հանդեսների ու թերթերի շրջանները, որոնց առաջին էջին հայտնվում էր նրա լուսանկարը: Պաշտարացիները կրկնակի էին հետևում լեդի Դիանայի մեկ լուսանկարը կարող էր առաջիկա ծերությունը խոստանալ...

Ուելսի արվարձանային Դիանան, լեդի Դիանան կամ լեդի Դին, չնայած իր արտադրողների անվանումը կարճ կյանքին (1961-1 հունիսի, Նորֆոլկ-1997, 31 օգոստոս, Փարիզ), աշխարհի ամենահայտնի կանանցից է: BBC-ի 2002-ի հարցումների արդյունքում բրիտանական դասականության 100 մեծագույն բրիտանացիների ցուցակում արվարձանային Դիանան զբաղեցրել է երրորդ տեղը:

Չեսաֆրանկան է լեդի Դիանայի հնարավոր ստանդարտ մասին վերջին, նոր եղանակները բրիտանական ուսուցիչները չնայած հետաքրքրում է այդ սվալները, սակայն Մոթլենդ 3արոնը մանրամասներ մեջ չի խորանում: Այլ դասական և չորսը ներքին, սակայն, սեղեկացնում են, թե լեդի Դիանայի մահը ստանդարտը հետևանք է: Ըստ բրիտանական լրատվամիջոցների, խոսքը բրիտանացի որդեգրյալ մի զինվորի ծնողներից ստացված՝ Դիանայի մահվանը բրիտանացի զինվորների հնարավոր մասնակցությունը մասին է:

Արվարձանային Դիանայի անակնկալ մահը ցնցեց աշխարհը. նրա մասին գրվեցին հարյուր լեզուներով գրքեր, հուշագրություններ դրվեցին, խորհրդանիշներ, բազմաթիվ հուշարձաններ, սկսվեցին, ոսկյա զարդեր ստեղծվեցին, այդ թվում հիշատակվեցին և նաև 1998-ին թողարկված հայկական մանկանոցը: Նկարահանվեցին վավերագրական և գեղարվեստական ֆիլմեր:

Բրիտանական թագավորական ընտանիքը ֆիլմին վերաբերող որևէ հայտարարություն և մեկնաբանություն չի արել:

«Այսպիսի բան դասախոս է ամեն սարի, արվարձանային Դիանայի մահվան յուրաքանչյուր տարեկանի մասին: Ես գտնում եմ, որ բրիտանական ուսուցիչները կատարել է հանգամանակի հետաքրքրություն, մինչև՝ արդեն հայտնի եզրահանգման գալը: Այդպիսի մանրակրկիտ հետաքննություն կատարել են նաև ֆրանսիացիները՝ հանգելով ճիշտ նույն եզրահանգմանը: Ես չեմ կարծում, թե որևէ մեկը կարող է կասկածել դրանց ճշմարտությունը», հայտարարել է բրիտանական թագավորական ընտանիքի նախկին մամուլի ֆարսուղար Դիֆի Արթերը:

Նրա մահվան 10-րդ տարեկին էր մկրտված «Արվարձանային Դիանա» վերջին գիշերը Փարիզում՝ ֆիլմը, նույն օրը՝ նրա ծննդյան 46-րդ տարեդարձի օրը Լոնդոնի Ուեմբլի սպորտդահլիզի մեջ ունեցավ մեծ համերգ՝ համաշխարհային կիցոյի և երաժշտության ամենամեծ շարժարձի մասնակցությամբ: 2006 թ.-ին նկարահանված «Թագուհին» ֆիլմում թագավոր-

1997 թ. օգոստոսի 31-ի գիշերը արվարձանային Դիանան վերջին անգամ իր ընկերոջ՝ Դոդի ալ Ֆայեդի հետ մեկնեց Մոնթե Կարլոյի (Ritz-ի ներկայիս սեփականատերը՝ Եգիպտոսցի միլիարդատեր Սոհամեդ ալ Ֆայեդին, հայրն է

Մ. ԲԱԳԵՆՅԱՆ

Արթուր Աբրահամը Սեւ Մամբայի հետ մենամարտով կնիքի դրոֆեսիոնալ ռինգում իր 10-ամյա հորեյսանը

WBO-ի վարկածով 2-րդ միջինաշարային կարգում աշխարհի նախկին չեմպիոն Արթուր Աբրահամն այսօր Գերմանիայի Շվեյն ֆալդում կմենամարտի նամիբիացի 30-ամյա բռնցքամարտիկ Վիլբերտուս Շիտեյի հետ, որին դրոֆեսիոնալ ռինգում Սեւ Մամբա են անվանում: Հայաստանի համայնքի հեռուստաընկերությունը մենամարտն ուղիղ եթերում կցուցադրի ժամը 00:30-ին:

Ռինգ դուրս գալու համար: Ցանկանում են ես մեկ անգամ նվաճել աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը:

Եվ մեկ դրոֆեսիոնալ աղետ կլինի ինձ համար: Եթե դարձնվեմ, այլևս ռինգ դուրս չեմ գա: Թեեւ ինձ համար ցավալի կլինի ընդունել, որ այլևս համաշխարհային մակարդակի բռնցքամարտիկ չեմ համարվելու: Ես ամառային հաղթելու եմ Շիտեյի դեմ: Եթե ուժեղս վստահ չլինեմ, չէի համաձայնվի մենամարտել, նեյն Արթուր Աբրահամը:

Արթուրի համար այսօրվա մենամարտը կլինի 41-րդը դրոֆեսիոնալ ռինգում: Նա 36 հաղթանակ է տնել, կրել է 4 դարձույթ: Արթուրը 10 տարի է, ինչ Աբրահամը դրոֆեսիոնալ ռինգում է: Նա նորամուտը նեյն է:

2003-ի օգոստոսի 16-ին՝ դարձույթային մասնելով գերմանացի Ֆրանկ Կարի Ռոսին: Արթուրն իր կարիերան դրոֆեսիոնալ ռինգում սկսել է միջինաշարային կարգում: Նա նվաճած առաջին տիտղոսը WBA-ի վարկածով միջնաշարային չեմպիոնի գոտին է: Այնուհետեւ Աբրահամն արժանացավ IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին, որից հետո տեղափոխվեց 2-րդ միջինաշարային կարգ: Այստեղ էլ հայ բռնցքամարտիկը նվաճեց WBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի գոտին:

Շիտեյի նկատմամբ հաղթանակը լավ նվեր կլինի Աբրահամի 10-ամյա հորեյսանի առիթով: Նամիբիացի բռնցքամարտիկը դրոֆեսիոնալ ռինգում 26 մենամարտ է անցկացրել, որից 20-ում է հաղթողության հասել:

«Շիրակը» նոր համալրում ստացավ

Գյումրիի «Շիրակը» եռամյա դաշնագրի է կնքել Մոսկվայի «Դինամոյի» մարզադպրոցի սան Կարեն Հակոբյանի հետ: 21-ամյա ֆուտբոլիստը հանդես է գալիս կենտրոնական կիսադաշտային դիրքում: Նախորդ մրցաշրջանում հանդես գալով «Լադա Տոյասի» կազմում, ֆուտբոլիստը մասնակցել է 21 խաղի, խփել է 5 գնդակ: Հարկ է նեյն, որ Կարեն Հակոբյանն արժանեցրել է Շիրակի մարզից է: Ամենայն հավանականությամբ նա իր նորամուտը կնիքի վաղը Գյումրիում «Բանանցի» հետ կայանալիք խաղում:

«Ալաշերտում» նորեկների թիվն աճում է

Բարձրագույն խմբի առաջնության նորեկ Մարտինո «Ալաշերտ» Եւրոպայում է ամառային կազմը: Իսպացի 2 ֆուտբոլիստներից հետո թիվն աճում է համալրել են ես 3 խաղացողներ: Նրանցից առաջինը բրազիլացի Հանդերսոն Ասիս Գոլմարեսն է, որը հանդես է գալիս երկաթաշարակալի դիրքում: 23-ամյա ֆուտբոլիստը տեղափոխվել է Բրազիլիայի 2-րդ խմբի առաջնության մասնակից «Մարազոնայից»:

Նիգերիացի 25-ամյա Ալեյն Զելեսինն հարձակվող է: Նա Նիգերիայի «Ռոլինգս» ակումբից է: «Ալաշերտ» 3-րդ նորեկը 19-ամյա Արթուր Եւրոպայում է: Կենտրոնական կիսադաշտային հանդես էր գալիս Օմսկի «Իրիշի» փոխարինողների կազմում:

Անհաջողությունները Եւրոպայում են

Կիենայում ընթացող Եւրոպայի մրցաշարում անհաջող է խաղում Հայկա Յունանյանը, որն առայժմ չի ձեռնարկել հաղթանակի փառաբանությունը: 6-րդ տուրում նա դարձրեց Կարստեն Դունցախին: Հայ Եւրոպայում 1,5 միավորով աղյուսակի ստորին հորիզոնականներում է:

5,5-ական միավորով առաջատարներ են Հագեն Պոլսը, Սանիսլավ Նովիկովն ու Ալեյսեյ Կիմը: Պոլսը ոչ-ոքի խաղաց Եգոր Կրիվոբորոտովի հետ, իսկ Նովիկովն ու Կիմը հաղթեցին համադասարանաբար Ալեյսանդրո Մանեային եւ Վլադիմիր Կոստինին:

Ռաուլն ավարտեց ֆուտբոլային հարուս կարիերան

Համաշխարհային ֆուտբոլի «աստղերից» մեկը՝ իսպանացի Ռաուլն ավարտեց ֆուտբոլային կարիերան: Նա իր հրաժեշտ խաղն անցկացրեց Մադրիդի «Սանտյագո Բեռնաբեու» մարզադաշտում, որտեղ մրցեցին նա նախկին եւ ներկայիս թիմերը՝ «Ռեալն» ու Զարաի «Ալ Սադը»: 36-ամյա Ռաուլն առաջին խաղակազմում անցկացրեց «Ռեալի» կազմում իրեն հոգեհարազատ 7 համարի մարզադաշտակով, որը նրան էր զիջել Զիչեսինոն Ռոնալդոն՝ հազմելով 11 համարի մարզադաշտակով:

Դինամոյականների ճակատագրին արժանացավ նաեւ Վիլնյուսի «Վալդիսը», որը դաշտային դուրս էր մղել «Փյունիկին»: Լիսվազիները 5 անդամախան գնդակ բաց թողեցին ավստրիական «Չալցերուգին» իյուրընկալվելիս:

Սա մյուս հանդիպումների արդյունքները. «Ռադոն»-«Դիլա»՝ 1-0, «Չյուլսե-Վարեգեն»-«Ադոնել»՝ 1-1, «Տրոնտե»-«Բեիթթե»՝ 2-1, «Պանդուր»-«Բրազա»՝ 0-1, «Ադոնել»-«Նիցա»՝ 2-0, «Սոտնի»-«Պետրոլուլ»՝ 5-1, «Ասրոմիսո»-«Ալվար»՝ 1-3, «Հարմարֆյուրդուր»-«Գենկ»՝ 0-2, «Էլֆսբորգ»-«Նորդլեյան»՝ 1-1, «Սելվիլա»-«Շյոնսկ»՝ 4-1, «Ղարաբաղ»-«Այնսրախ»՝ 0-2, «Միսկ»-«Սանդհարս»՝ 0-2, «Յարլոնց»-«Բեիթթե»՝ 1-2, «Ռիեկա»-«Շտուգարս»՝ 2-1, «Վոլվոդինա»-«Շերիֆ»՝ 1-1, «Կուկեսի»-«Տրաքոնոմոր»՝ 0-2, «Եսթրա»-«Սենս Էսին»՝ 4-3, «Գրասինո»-«Ֆիորենտինա»՝ 1-2, «Սալաբի»-«Ասրա»՝ 2-0, «Ուդինեզե»-«Սլովան»՝ 1-3, «Էստրիլ»-«Պաշինգ»՝ 2-0, «Պարիզյան»-«Թուն»՝ 1-0:

Յուրա Մովսիսյանի գուլը հաղթական չորսնակ

Ֆուտբոլի Եվրոպայի լիգայի ուրախագործում 4-րդ փուլի առաջին խաղում Մոսկվայի «Սպարտակը» իյուրընկալվելիս ոչ-ոքի (1-1) խաղաց Եվրոպայի «Սանտյագո Բեռնաբեու» հետ: Հաջող 37-րդ ռոմբին բացեց «Սպարտակի» հարձակվող Յուրա Մովսիսյանը, որը 57-րդ ռոմբին փոխարինվեց: Սակայն այդ գուլը հաղթական չորսնակ: 47-րդ ռոմբին դաշտի տերերից Մարկո Մասիսը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Չնայած գրանցված ոչ-ոքիին, «Սպարտակը» հիանալի հնարավորություն ունի ընդգրկվելու Եվրոպայի լիգայի խմբային մրցաշարի մասնակիցների կազմում: Թիմերի դաշտային հանդիպումը կկայանա օգոստոսի 29-ին:

Կիենայում մեկնարկեցին: Կրասնոդարի «Կուբանը» սեփական հարկի սակ 1-0 հաշվով հաղթեց հոլանդական «Ֆեյենորդին»: Կազանի «Ռուբինն» էլ իյուրընկալվելիս 2 անդամախան գնդակ խփեց նորվեգական «Մոլդեի» դարձույթ:

Սեւ հեռախոսային եր սղասվում Ղազախստանի «Ակտյբեի» եւ Կիենայի «Դինամոյի» հանդիպումը: «Ակտյբեի» կազմում ողջ հանդիպումը մասնակցեց Ռոբերտ Արզումանյանը, որը նաեւ գոլային փոխանցման հեղինակ դարձավ: «Ակտյբեի» 2-3 հաշվով դարձրեց ու դժվարացրեց խմբային մրցաշարի ուղեգրի նվաճման խնդիրը:

Ուկրաինական մյուս 2 ակումբներն էլ հաղթեցին: «Չեռնոմորեցը» սեփական հարկի սակ 1-0 հաշվով դարձույթային մասնեց ավստրիական «Սկեդնեբրեովին», իսկ «Դնեպրը» իյուրընկալվելիս 3-1 հաշվով առավելության հասավ

Եւսոնիայի «Նիմե Կալուի» նկատմամբ:

Թբիլիսիի «Դինամոն» սեփական հարկի սակ 0-5 ջախջախիչ հաշվով դարձրեց «Տոնեինեմին»: Դա սեփական հարկի սակ դինամոյականների կրած ամենախոշոր հաշվով դարձույթային էր Եվրոպայի մրցաշարում: Հիշեցնենք, որ դեռեւս խորհրդային տարիներին Թբիլիսիի «Դինամոն» «Տոնեինեմին» ՈւեֆԱ-ի գավաթի մրցաշարում զիջել էր 1-5 հաշվով:

Դինամոյականների ճակատագրին արժանացավ նաեւ Վիլնյուսի «Վալդիսը», որը դաշտային դուրս էր մղել «Փյունիկին»: Լիսվազիները 5 անդամախան գնդակ բաց թողեցին ավստրիական «Չալցերուգին» իյուրընկալվելիս:

Սա մյուս հանդիպումների արդյունքները. «Ռադոն»-«Դիլա»՝ 1-0, «Չյուլսե-Վարեգեն»-«Ադոնել»՝ 1-1, «Տրոնտե»-«Բեիթթե»՝ 2-1, «Պանդուր»-«Բրազա»՝ 0-1, «Ադոնել»-«Նիցա»՝ 2-0, «Սոտնի»-«Պետրոլուլ»՝ 5-1, «Ասրոմիսո»-«Ալվար»՝ 1-3, «Հարմարֆյուրդուր»-«Գենկ»՝ 0-2, «Էլֆսբորգ»-«Նորդլեյան»՝ 1-1, «Սելվիլա»-«Շյոնսկ»՝ 4-1, «Ղարաբաղ»-«Այնսրախ»՝ 0-2, «Միսկ»-«Սանդհարս»՝ 0-2, «Յարլոնց»-«Բեիթթե»՝ 1-2, «Ռիեկա»-«Շտուգարս»՝ 2-1, «Վոլվոդինա»-«Շերիֆ»՝ 1-1, «Կուկեսի»-«Տրաքոնոմոր»՝ 0-2, «Եսթրա»-«Սենս Էսին»՝ 4-3, «Գրասինո»-«Ֆիորենտինա»՝ 1-2, «Սալաբի»-«Ասրա»՝ 2-0, «Ուդինեզե»-«Սլովան»՝ 1-3, «Էստրիլ»-«Պաշինգ»՝ 2-0, «Պարիզյան»-«Թուն»՝ 1-0:

Կապուց ամրագրությունները, դատարանում ենք թռչել

1-ին էջից

Վաս սովորությունների մեջ է ել այն, որ ամեն հայ սիրում է մյուսներին խորհուրդ տալ. ոչ ոք երբեք իրեն չի մտնում, թե իմն իրավասու է, իրավունք ունի՞ խորհուրդ տալու, որ ասածը գոնե ծիծաղելի չլինի: Կամ ի վերջո ո՞նք է խորհուրդ տալիս՝ միգրացիոն իրենցից անհավելի խելացի մեկին: Սա վերաբերում է ել դատարանային, որոնց թվում է, թե իրենք ի դատարան ընդհանրապես խորհուրդ տալու համար են, ու ոչինչ չգրած մեկը «ի դատարան» խորհուրդներ կարող է տալ տարածաշրջանում կամ երկրի սահմանում: Իրավունք ունի խորհուրդ տալու համար են, որ ոչինչ չգրած մեկը «ի դատարան» խորհուրդներ կարող է տալ տարածաշրջանում կամ երկրի սահմանում: Իրավունք ունի խորհուրդ տալու համար են, որ ոչինչ չգրած մեկը «ի դատարան» խորհուրդներ կարող է տալ տարածաշրջանում կամ երկրի սահմանում:

Մի սովորյալ կա, որ համագային է. երբ ձեռքներին հնարավորություն չկա՝ ֆինանսապետները, խոսում իշխանավորի ու չինովնիկի ժողովրդի մասին չմտածելուց ու ազատությունից, ասում են, որ եթե իրենք այդ դատարանին լինեին, մի փչ էլ ժողովրդի մասին կմտածեին: Ու որ իշխանավոր լինեին՝ երկիրը ցեխից կհանեին: Սակայն երբ ստացվում է, որ դատարանում են ձեռք գցում՝ մտածում են ամեն ինչ ել վարվում հենց այն կերպ, ինչն ի-

րենց զայրացնում էր մինչև դատարան ստանալը, սկսում են բոլոր աշխատանքները բաժանել հարազատներին, ուսել բյուջեում, փակել նորմալ մարդու ճանապարհը:

Մի փոխնախարարի են ճանաչում, որն իր կուսակցական նշանը երկար տարիներ ծախսում էր կոռուպցիան ու կաշառակերությունը ֆինանսապետի համար, սակայն հիմա զբաղեցնում է ամենակոռուպցիոն ոլորտի փոխնախարարի դատարանում, որ ասում են՝ լավ էլ ուսում է: Իսկ փողոցում ծանոթի ենսնելիս այն արագությամբ է ճանապարհ փոխում, որ մնում են ռեզիդենտ (նա ուսում է գնում աշխատանքի ու սուս գալիս՝ Կենտրոնում է աղոթում, էժան կոսյուններ է հագնում՝ սա նշանակում է, որ ամոթի զգացումը դեռ դառնալով է, ել ամեն ինչ կորած էլ դեռ նրա համար, բայց եղ փողեր աշխատելու գայթակղություններին չի դիմացել): Նույն կերպ մի դատարանավորի գիտեն, որ տարիներ կուրծք էր ծեծում հասուն ժողովրդի դատարանավոր դառնալու ու ժողովրդի հարցերով զբաղվելու համար, սակայն հիմա իր մեծնայի մուգ դատարանից է նայում ու չի ուզում ոչ մեկի խնդիրն մտնել:

Նույն կերպ՝ խանութ խանութի վրա բացող մեր նորահարուստները արդեն ոչ մի անհարմարության զգացում չեն աղոթում, թե խանութը թողանալի մայրերը գրավել է, որ իր աղանձամասկարար մեծնայինը

փակում են թող մտնող ավտոբուսի ճանապարհը. առաջ իրենք էին բողոքում, որ բարեկարգ փողոց ու մայրք չկան բնակչի համար, այսօր ինչ հոգ, թե հետհետի վրա, որ այլևս իրենք չեն: Կարելի է իրենց խանութն էլ, ղեկավարվելով՝ թողանալ մտնող ավտոբուսի երթուղին էլ կփոխեն, մարդիկ էլ թող կես կանգառ ուսում ու նոր հասնեն երթուղու վերջին, մայրք էլ դատարանի չէ, թող փողոցով ընկած, մեծնայինը գնան-գան: Այսինքն՝ մեզանից հետ թեկուզ ջրիեղել:

Վասահ են՝ աստեղ հիշեցիք համանման ու մերոնց հասուկ ասանյակ արտադրող: Ու դրանք թվելով՝ վերջը չենք տեսնի: Երբ մի օր ուժ գտնենք ընդունելու սեփական սխալները, երբ դատարանը դառնալուց հետո չիղիվենք ու մեկ-մեկ հիշենք մեր կարիքները, երբ մեր խանութի համար չզավթենք մայրք, ել երբ ուսումնական իրենց տեղը, հարգեն գլխին ու խորհուրդներ չսան նրան (սա, իհարկե, մարդկության ծննդի հետ եկող ու արանների ընդհանուր կաթսայից հայերիս ել բաժին հանած արաններից է, այլապես «գլխիվայր» բառի փոխաբերական իմաստը չէր լինի), երբ մեր ժողովրդի հոգը հոգալու համար իր «զգվողները» ոչ թե լավ տեղեր կլինեն, այլ գոնե մասամբ այդ արաններից ազատեցին, մի բան դուրս կգա այս երկրում: Այդ ժամանակ գուցե կկապենք ամրագրություններ ու կդատարանվենք թռչելով:

Իլիան Ալիեն ամուսնալուծվում է

1-ին էջից

Տրամաբանորեն նախընտրական Երջանում իշխող վարչախումբը ղեկավար է ձգեց խորացնել նախկին տղապարտությունները: Տեղի է ունենում ձիոս հակառակը. լրատվական հոսքերից Մեհրիբան Ալիենայի անունը ընդհանրապես բացակայում է: Որոշ ամուսնով դա տարածվում է Փաշինյանի վրա առիտաբար: Մամուլը ել էլեկտրոնային ՁԼՄ-ները չեն խոսում ոչ Նարգիզ Փաշինյանի՝ Մոսկվայի Լոնոնոսովի անվան համալսարանի Բաբկի մասնաճյուղի ղեկավարի ել առաջին շրջանում հարազատ ֆրոզ, ոչ ակադեմիկոս Արիֆ Փաշինյանի՝ Մեհրիբան Ալիենայի հոր, ոչ հորեղբոր՝ Ադրբեյջանի դիվանագիտական ակադեմիայի ղեկավար Գաֆիգ Փաշինյանի մասին: Այս անձինք նախկինում մշտապես լրատվամիջոցների ուշադրության կենտրոնում էին:

Այսօր «դատարանականություններ» չեն լինում: Ալիենայ է, որ իշխող ընտանիքում «ինչ-որ բան այն չէ»: Գնարավոր է՝ Իլիան Ալիենը կնոջն արգելել է հրապարակային գործունեությանը զբաղվել՝ զգուշանալով, որ դա կարող է սրել նրան նախագահի թեկնածու առաջադրելու որոշակի օրջանակների նպատակադրվածությունը:

Անցյալ Եվրոպա virtualaz.org ել հազարում կայքի խմբագիր «սեփականատեր», նախկին ֆաբրիկայի Ելնուլա Ֆաթուլլաեյևը

սենսացիոն հրապարակում էր արել, ըստ որի Ռուսաստանի նախագահի աշխատակազմի դատարանային գործընթացի «մասնակցությամբ Իլիան Ալիենի դեմ դատարանություն էր կազմակերպվում»: Դեղինակի կարծիքով, ծրագրի իրականացումը «առաջադրանք էր ստացել այսպես կոչված «Միլիարդատերի ակումբը», որտեղ հավաքված են ռուսաստանյան բիզնես վերնախավի ազդեցիկ արդյունաբերության մեկնախաղացիները:

Ալիենի վաղ հիշյալ կառույցի ազդեցիկ ներկայացուցիչներից Սոյուն Սադիկովը, որն անցած նախագահական ընտրություններում եղել է Պուտինի վստահյալ անձանցից մեկը, ռուսաստանյան մի Եվրոպա լրատվամիջոցների

հետ համաժամանակյա հարցազրույցում կարծիք էր հայտնել, որ Ադրբեյջանի համար «ամենացանկալի տարբերակը Մեհրիբան Ալիենային նախագահի թեկնածու առաջադրելն է, ել ասել էր, թե այդ դեպքում իմք «կդատարանվենք»:

Ադրբեյջանում իշխող վարչախումբը Սոյուն Սադիկովին համարում է թիվ մեկ թեկնածու: Այս նկատմամբ կարելի է եզրակացնել, որ թերևս Իլիան Ալիենը կնոջը կակնածել է իր դեմ «դատարանություն կազմակերպելու» մեջ ել նրան «մեկուսացնել հասարակությունից»: Նման «իմպրեսոնական» երկու որոշում մա ընտանիքի մեծնայինների հանդեպ արդեն իսկ կայացրել է. 2005թ. «դատարանական հեղաշրջան փորձը ձեռնարկվեց» սնային կալանքի է ենթարկել հորեղբորը՝ ակադեմիկոս Ջալալ Ալիենին, արգելել հարազատ ֆրոզ՝ Սեիլ Ալիենայի մուսֆն Ադրբեյջան:

Ինչո՞ւ դիտարկվում է Ալիենայի քաղաքացիությունը լինի: Ըստ հավանական է, որ երրորդ ժամկետով նախագահ «վերընթաց» հետ Իլիան Ալիենը նույնպես հայտարարի, որ «ֆաղափարք ձեռնարկ» ամուսնալուծվել է: Իսկ Ադրբեյջանի առաջին շրջանից այս օրերին, ամենայն հավանականությամբ, Լոնոնոնում է, ֆաղափ, որ վերջին 10 տարիներին իշխող վարչախմբի բազմաթիվ «զարգացիներ» է դատարանվում:

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը ել կազմը

ՀՀ կենտրոնական բանկը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 52-րդ հոդվածի դրույթներով, ներկայացնում է ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը ել կազմի մասին

2013 թվականի 2-րդ եռամսյակ (ներառյալ եզրափակիչ շրջանառությունը)

Եռամսյակի սկիզբ	1,631,218,357.35	ԱՄՆ	դոլար
I. Համախառն արտաքին ակտիվներ այդ թվում՝			
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)	1,631,217,920.70	ԱՄՆ	դոլար
որից՝			
ՀՓԻ ԱՄՆ-ում	1,101,079.00	ՀՓԻ	1,650,733.71
պահուստային դիրք ԱՄՆ-ում	0.00	ՀՓԻ	0.00
II. Չուտ արտաքին ակտիվներ	951,660,378.87	ԱՄՆ	դոլար
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով	951,659,942.22	ԱՄՆ	դոլար
Եռամսյակի վերջ			
I. Համախառն արտաքին ակտիվներ այդ թվում՝	1,606,263,455.01	ԱՄՆ	դոլար
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)	1,606,263,064.38	ԱՄՆ	դոլար
որից՝			
ՀՓԻ ԱՄՆ-ում	22,582,270.00	ՀՓԻ	33,962,795.08
պահուստային դիրք ԱՄՆ-ում	0.00	ՀՓԻ	0.00
II. Չուտ արտաքին ակտիվներ	930,036,756.37	ԱՄՆ	դոլար
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով	930,036,365.74	ԱՄՆ	դոլար

ՀՀ կենտրոնական բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2013 թվականի հունիսի 30-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30 հունիսի 2013 թ.	31 մարտի 2013 թ.	2012 թ.
Ակտիվներ			
Ակտիվներ արտաքին			
Կանխիկ դրամ	5,608,306	5,728,494	5,937,942
Բանկերում ել այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	159,791,984	228,025,932	248,667,357
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	345,140,768	285,810,540	273,543,277
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	1,646	1,646	1,646
Միջին մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	133,861,671	162,455,784	185,240,208
ԱՄՆ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	70,636,825	58,424,059	69,868,364
Այլ ակտիվներ	4,567,619	157,651	20,615
	719,608,819	740,604,106	783,279,409
Ակտիվներ տեղական արժույթով			
Վարկեր ել հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	183,060,828	167,650,398	171,603,820
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	132,637,027	132,376,508	131,118,876
Միջին մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	0	0	0
Հիմնական միջոցներ	69,836,829	67,309,878	64,338,694
Ռջ կուրսական ակտիվներ	909,642	907,342	941,898
Այլ ակտիվներ	3,252,715	2,541,511	3,152,144
	389,697,041	370,785,637	371,155,432
Ընդամենը ակտիվներ	1,109,305,860	1,111,389,743	1,154,434,841
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ արտաքին			
Ֆինանսական ել այլ հաստատությունների ավանդներ ել հաշիվների մնացորդներ	106,766,861	86,247,046	87,905,163
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	1,998,118	2,571,830	2,718,775
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	687,745	3,819,868	2,015,617
Պարտավորություններ ԱՄՆ-ի հանդեպ	278,390,937	286,814,862	299,023,415
Այլ փոխարտություններ	55,306,716	55,292,576	53,206,929
Այլ պարտավորություններ	148,000	172,888	244,322
	443,298,377	434,919,070	445,114,221
Պարտավորություններ տեղական արժույթով			
Թղթարդամներ ել մետաղադրամներ շրջանառության մեջ	404,169,122	395,632,669	440,117,123
Ֆինանսական ել այլ հաստատությունների ավանդներ ել հաշիվների մնացորդներ	172,700,821	185,591,701	181,964,508
Հազար ՀՀ դրամ	30 հունիսի 2013 թ.	31 մարտի 2013 թ.	2012 թ.
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	112,382,402	114,892,983	106,563,930
Այլ պարտավորություններ	2,215,083	1,976,105	2,836,566
	691,467,428	698,093,458	731,482,127
Ընդամենը պարտավորություններ	1,134,765,805	1,133,012,528	1,176,596,348
Սեփական կապիտալ			
Թողարկված կապիտալ	100,000	100,000	100,000
Գլխավոր պահուստ	17,389,049	17,389,049	17,389,049
Լրացուցիչ կապիտալ	107,531,884	107,531,884	107,531,884
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերազնահատման պահուստ	(1,044,714)	(1,317,705)	(1,182,440)
Կուտակված շահույթ/վնաս	(149,436,164)	(145,326,013)	(146,000,000)
Ընդամենը սեփական կապիտալ	(25,459,945)	(21,622,785)	(22,161,507)
Ընդամենը պարտավորություններ ել սեփական կապիտալ	1,109,305,860	1,111,389,743	1,154,434,841

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

ՀՏԱՊ վաճ. է 3 սեմ. քմ. Դեմիդյան 27/1 քմ. 30 հասցեում, 5 հարկանի ֆաբ շենքի բարձր 1-ին հարկում: Վերանորոգված, սափ ել սառը ջուր, 2 նկուղ, ավտոկայանատեղ, կահավորված: Գնարավոր է կառուցվել ել առանց կահույքի: Ունի առաջ գնալու մեծ հնարավորություն: Գինը՝ 120.000 \$-ին համարժեք դրամ: Մակերեսը՝ 80.3 մ: Գնարավոր է օրավարձով՝ գինը՝ 50 \$-ին համարժեք դրամ: Գեռ.՝ 091-58-78-05